

DANISH B – STANDARD LEVEL – PAPER 1
DANOIS B – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
DANÉS B – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 6 May 2002 (morning)
Lundi 6 mai 2002 (matin)
Lunes 6 de mayo de 2002 (mañana)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1 (Text handling).
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir ce livret avant d’y être autorisé.
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l’épreuve 1 (Lecture interactive).
- Répondre à toutes les questions dans le livret de questions et réponses.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos requeridos para la Prueba 1 (Manejo y comprensión de textos).
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

TEKST A

Børn ser mindre fjernsyn

Fjernsynets rolle som babysitter er nedtonet, danske børn i alderen 4-11 år har i år set markant mindre tv end i samme periode i fjor, viser en analyse, som mediabureauet OMD har lavet. Fra 1. januar til 25. september 2001 brugte børnene 21.119 minutter foran flimmerkassen. Det er knap en time og 19 minutter dagligt. Men året før brugte de hele

5 24.193 minutter, svarende til halvanden time om dagen.

“Det er fald på næsten 13 procent – ekstremt stort i tv-sammenhæng. Og det i en periode, hvor befolkningen som helhed har set mere tv end året før,” siger tv-direktør John Boserup fra OMD, der ligesom de andre mediabureauer lever af at rådgive virksomheder om placeringen af annoncekroner.

Dramatisk fald

10 Både børne- og voksenprogrammer oplever det dramatiske fald i aldersgruppen. Boserup hæfter sig især ved, at TV2s popularitet blandt de 4-11 årige er faldet med hele 23 procent.

“Vi ved ikke, hvor børnene går hen, når de slukker, men har en stærk formodning om hvorfor: Kvaliteten af børne-tv er blevet ringere,” mener Johan Boserup.

15 Det afvises på det kraftigste at TV2s to redaktører på børneområdet, Lisbeth Mathiesen og Bubber: “Vi har tværtimod opprioriteret børneprogrammer med to redaktører i stedet for en og har hverken skåret timemæssigt eller økonomisk ned. Der har aldrig været så meget danskproduceret børne-tv, og kvaliteten har aldrig været højere,” siger Bubber alias Niels Christian Meyer.

20 Begge tror, at årsagen til faldet snarere er, at børn bruger mere tid på computerspil og internetsurf, og at det har været en god, varm sommer, så børnene har gjort noget så gammeldags som at lege ude.

TEKST B

Øl og smøger rimer på hygge

Alt for mange cigaretter, for meget alkohol og stofmisbrug. Det er de tre hovedårsager til omkring 15.000 dødsfald om året. Og det ser værst ud i hovedstadsområdet. Det viser en ny undersøgelse, som seniorforsker Knud Juel fra Statens Institut for Folkesundhed har lavet.

»Selv om tallene på landsplan er rystende høje, så er der ingen tvivl om, at Københavns og Frederiksberg Kommune ligger langt over gennemsnittet for resten af landet,« siger Knud Juel. Cirka halvdelen af alle københavnske mænd ender deres liv på grund af for megen tobak, alkohol eller stofmisbrug. På landsplan er tallet 30 procent.

For københavnske kvinder er risikoen 30 procent, mens den for resten af landet er 20 procent.

Der skal mere til

I Nyhavn i Københavns Indre By skinner solen gennem enkelte skyer. På en af de mange små hyggelige cafeer sidder den 22-årige Kristoffer Theil og deler et par store fadøl med sin kammerat fra Sverige.

»Selv om man naturligvis bliver overrasket over tallene, så tror jeg, der skal meget mere til, før man ændrer sine vaner,« siger han og tager et effektivt sug på sin cigaret.

»Det kan godt være, det lyder lidt som en slidt kliché, men jeg tror nu stadigvæk mere på at leve stærkt og dø ung end på at have forbehold mod at nyde livet hele tiden. Det handler om hele den måde, den danske kultur er skruet sammen på. Øl, vin, venner og hygge,« siger Kristoffer Theil, mens han peger rundt på de øldrikkende gæster i Nyhavn.

Virker langt væk

Jacob Futtrup er 25 år. Han drikker øl og vin stort set hver weekend og får måske et par enkelte cigaretter, når der er fest. Han tror ikke, at hverken kampagner eller undersøgelser har effekt på unge.

»Selvfølgelig tænker man over det og snakker måske med sine venner om det, men i det store billede får det ikke rigtig betydning. Det virker jo langt væk, og jeg tror, mange unge mænd har svært ved at tage det alvorligt. Måske er det først, efter man er fyldt 30, at man begynder at tænke på de ting. Omvendt er jeg ikke i tvivl om, at jeg ville ændre noget, hvis nu et af mine nærtstående familie-medlemmer blev syg af røg eller alkohol,« siger Jacob Futtrup.

Information er ikke nok

Den 26-årige Christian Rosenberg er ikke meget for rusmidlerne.

»Det er lidt mod min overbevisning. Selvfølgelig drikker jeg, når jeg er i byen eller til fester, men jeg mener, det er vigtigere at holde sig sund,« siger Christian Rosenberg, der i højsæsonen dyrker 15-20 timers triathlon om ugen.

»Men det er jo svært at påvirke folk. Jeg tror ikke, sådan en undersøgelse får den store virkning. Der skal virkeligt skrappe midler til,« siger han.

Ved siden af ham sidder Lars Lindgaard på 26 år og nyder en karton skummetmælk. Han er ikke meget for alkohol og nøjes med at drikke ved festlige lejligheder. Rygning holder han sig helt fra.

»Det er godt, at man laver sådanne undersøgelser, men det får ingen betydning. Der skal ligesom være nogle hårde konsekvenser, man kan mærke, før det virker. Information er ikke længere nok. Hvis man skal få folk til at sænke deres alkohol- og cigaretforbrug, så kunne man for eksempel sætte priserne i vejret. Ellers tror jeg, folk er ligeglade og først gør noget, den dag lægen fortæller, at de er i direkte livsfare,« siger Lars Lindgaard.

TEKST C

Regeringen vil stoppe fartbøller

- Nu skal det være slut med ræs i gaderne og uskyldige menneskeliv, der tabes, fordi unge mænd skal vise sig i trafikken. Det mener justits- og trafikministrene, der
- 5 lægger op til en særlig indsats mod de 18-24-årige mænd.
- »Det er sjovt og det er in blandt de unge at lave den hensynsløse kørsel. Men farten dræber. Den koster kvæstelser og
- 10 dødsfald«, sagde justitsminister Frank Jensen i går, da han præsenterede aktionsplanen sammen med trafikminister Jakob Buksti.
- Punkterne i planen retter sig imod de
- 15 unge fartglade mænd, der er ansvarlige for langt de fleste trafikulykker.
- »Det er et meget stort problem med de 18-24-årige. De mange ulykker i de sidste par år har vist, at de kører alt for stærkt«,
- 20 siger Kirsten Ebbensgaard, formand for Rådet for Større Færdselssikkerhed.
- Det bekræfter politiinspektør Carl Horn fra færdselspolitiet i København.
- »De unge mænd holder hastigheds-
- 25 konkurrencer på vejene. I Fakse døde fem unge mennesker sidste år på den baggrund. De unge kører om kap med deres biler og brænder dæk af, særligt fredag og lørdag aften. Et eksempel fra sidste år var en ung
- 30 mand, der kom direkte fra ræs i Frihavnen. Han kørte stærkt ned af Øster Frihavnsvej, mistede herredømmet over bilen og kørte ind i en kvindelig cyklist, der blev dræbt«, siger han.
- 35 Der har været mange lignende episoder inden for de sidste par år. Carl Horn husker episoden i krydset Tietgensgade og H.C. Andersens Boulevard, hvor en ung mand kørte om kap ned af Langebro i
- 40 myldretiden, og en cyklist blev dræbt.
- En måde at dæmpe op for problemerne er, efter regeringens mening, en ordning med kørekort på prøve. Bilister, som får frakendt kørekortet inden for de første to
- 45 år, efter at de har fået det, skal på skolebænken igen. I dag skal de blot tage en ny køreprøve, men hvis det står til regeringen, skal de også have
- 50 køreundervisning, der fokuserer på risikoadfærd i trafikken. Det er en god idé, mener politiinspektør i færdselspolitiet, Carl Horn.
- »De unge har åbenbart ikke forstået, hvad det handler om, første gang de fik
- 55 køreundervisning. Når de hører det én gang til, vil de måske rette sig efter det«, siger han.
- Hos Rådet for Større Færdselssikkerhed er man enig.
- 60 »Når de unge mister kørekortet så hurtigt, så er de ikke deres ansvar bevidst. De har simpelthen ikke taget det alvorligt nok. Det kan vi ikke bebrejde kørelærerne, for det er først, når de
- 65 kommer ud i trafikken på egen hånd, at de kører vildt, når de skal vise sig over for hinanden«, siger formand Kirsten Ebbensgaard.
- Hun mener desuden, at det vil have en
- 70 præventiv effekt, at de unge mænd skal tage køreundervisning igen, når de mister kørekortet.
- »Det er jo ydmygende at skulle tage kørekortet én gang til«, siger hun.
- 75 Hun støtter regeringens aktionsplan mod fartbøllerne, men hun mener, at forældrene kunne spille en større rolle. Det samme mener trafikforsker ved Aalborg Universitet, lektor Harry
- 80 Lahrmann.
- »Planen er fin nok, men hvis man skulle kritisere den, så er den lidt traditionel. I Sverige har man gode erfaringer med at lade forældrene give køreundervisning.
- 85 Det får ikke de unge til at køre langsommere, men de har mere rutine, når de slippes løs på egen hånd«, siger han.

TEKST D

Atleten elsker burgere

Peter Sandvang, Hvordan ser dit liv ud om ti år?

»Mange triatleter kan blive ved med at dyrke deres sport, til de er sidst i 30erne. Vi ender som nogle gamle senede mænd, der vinder på udholdenhed og erfaring. Men om ti år er det med garanti slut. Så har jeg nok åbnet en kæde af ejendomsmæglerbutikker.

Jeg har et lykkeligt familieliv med min kone og vores to store drenge. Og naturligvis bor vi i et dejligt hus et sted i Nordsjælland. Jeg ved, at det ikke bliver det nemmeste i verden at sige farvel til et liv som triatlet på eliteplan. Men det er jo også en egoistisk tilværelse, fordi man hele tiden må tænke på sin træning. Jeg glæder mig til at kunne være noget mere for familien«.

Kan du tåle at blive kritiseret?

»Tja. Hvis kritikken er reel, kan jeg godt klare det. Jeg mener godt, at jeg kan indrømme mine fejl og sige undskyld. Men spørg min kone. Det kan være, hun mener noget andet«.

Nævn tre ting, der fascinerer dig ved det modsatte køn.

»Jeg elsker min kones evne til at finde ro og balance i tilværelsen. Og så kan jeg slet ikke stå for hendes søde næse. Min kone er ernærings- og husholdningsøkonom. Men så fik vi Kristoffer for to år siden og Mikkel for to måneder siden. Så nu har hun snart haft børnepasningsorlov i tre år. Det betyder, at vi tilbringer meget tid sammen. Sidste vinter boede vi fire måneder i en træningslejr på Lanzerote. Alligevel må jeg konkludere, at mænd og kvinder tænker helt forskelligt på nogle fundamentale områder. Så kan der gå kuk i kommunikationen. Man gør noget i en god mening, og så bliver det opfattet helt forkert«.

Hvad vil det sige at være en god far?

»Man må finde frem til det barnlige i sig selv. Jeg tror, at evnen til at være far ligger latent i alle mænd. Når man står i situationen, dukker der nogle stærke følelser frem for de små kræ. Herefter gælder det bare om at finde sin indre legehund og give los af kærligheden. Så skal det nok gå dem godt i livet. Især hvis der også er tid og tålmodighed. Det har der ikke været de sidste to måneder. Jeg har

haft så travlt med at forberede mig til VM, at jeg slet ikke har lært Mikkel at kende. Derfor skal vi have en periode i et sommerhus, så vi kan genfinde familierytmen«.

Spiser du ofte fastfood?

»Efter et godt stævne skriger kroppen på fedt og salt. Så kaster jeg mig over en stor burger med masser af pommes frites, sovs og cola. I min branche kan man altså ikke leve alene af grøntfoder. Selv om jeg spiste 30 kilo salatblade hver dag, ville jeg ikke få mine behov dækket. Jeg vejer 82 kilo og er 1,94 cm høj. Der er faktisk ingen fedt på min krop. Nogle atleter vejer al deres mad og følger en stram diætplan. Det kan jeg ikke holde ud. Min kone sørger for, at hele familien lever sundt. Men en gang imellem supplerer jeg med en lille smule usund mad. Det tager brodden af seriositeten, så livet som elite-triatlet ikke bliver for surt. Da jeg var cykelrytter, turde jeg ikke drikke en øl fra januar til oktober. Det var en total misforståelse. Et par øl eller en halv flaske rødvin skader ikke. Det hjælper mig faktisk til at slappe af«.

Burde rygning forbydes?

»Folk må gøre, hvad de vil. Bare deres laster ikke generer andre. Bare de ikke ryger i *min* lejlighed. Hvis en af vores gæster vil ryge, sender jeg ham ud på trappen. Så kan han stå der og fyre sit røg af. Jeg har oplevet at komme hjem med nyindkøbt børnetøj, som lugtede af røg. Sådan er det ikke i USA. Her er rygning forbudt på alle offentlige steder. Det oplever jeg som en nydelse«.

Hvordan forkæler du dig selv?

»Vi har fået rengøringshjælp. For en travl børnefamilie er det den største forkælelse, man kan forestille sig. Det er total luksus. Et stykke chokolade til kaffen om aftenen, når børnene er lagt i seng, er også dejligt. Og så hyrer vi nogle gange en barnepige, så jeg kan invitere fruene ud på middag i byen. Det minder os om gamle dage, før vi fik børn. Det er vigtigt at give parforholdet plads. Det står meget højt oppe på forkælelseslisten«.